

119de Assemblée van de Interparlementaire Unie (IPU)

Genève, 13-15 oktober 2008

[Agenda en programma van de zitting](#)¹

Samenstelling van de Belgische delegatie

- Sabine de Bethune, senator, voorzitter van de Belgische IPU-groep, delegatieleidster
- François-Xavier de Donnea, volksvertegenwoordiger, ondervoorzitter van de Belgische IPU-groep, lid van het comité Midden-Oosten van de IPU
- Patrick Moriau, volksvertegenwoordiger, ondervoorzitter van de Belgische IPU-groep
- Geert Versnick, volksvertegenwoordiger, lid van het Uitvoerend Comité van de IPU
- Philippe Mahoux, senator, lid van het comité Mensenrechten van parlementsleden van de IPU
- Wouter Beke, senator

Belangrijkste resultaten van de zitting en inbreng van de Belgische delegatie

Een [volledig overzicht van de werkzaamheden](#) is te vinden op de website van de IPU.

Urgentiedebat over de financiële crisis

Op voorstel van **dhr. Beke** diende de Belgische delegatie een [voorstel van urgentiepunt](#) in over de financiële crisis.

Er waren vier andere voorstellen over hetzelfde onderwerp, van de Verenigde Arabische Emiraten, Egypte, Mexico en Iran. Na overleg dienden de vijf indieners een gemeenschappelijk geformuleerd voorstel in, namelijk: “De rol van de parlementen in het bedwingen van de wereldwijde financiële crisis en de economische impact daarvan, zowel op de ontwikkelings- als op de ontwikkelde landen”. De Assemblée stemde er unaniem mee in om dat voorstel aan de agenda toe te voegen.

Tijdens het debat over het urgentiepunt lichtte dhr. Beke het Belgische resolutievoorstel toe. Hij maakte ook deel uit van het redactiecomité dat na het debat werd aangesteld om de resolutie uit te werken die aan de Assemblée ter goedkeuring werd voorgelegd.

Voorafgaand aan de werkzaamheden van het redactiecomité stelden vier van de vijf indieners (België, Verenigde Arabische Emiraten, Egypte en Iran) een eerste consensustekst op, ter vervanging van de resolutievoorstellen die zij ingediend hadden. Die tekst werd als uitgangspunt genomen voor bespreking en verdere

---

¹ De website en alle documenten van de IPU zijn beschikbaar in het Engels en het Frans. In dit verslag wordt gelinkt naar de Engelse versie van de website. De Franse versie van dit verslag bevat de links naar de Franse website en documenten. Soms kan men rechtstreeks van de Engelse versie van een IPU-webpagina naar de Franse versie of omgekeerd.

amending in het redactiecomité. De Assemblee keurde de door het redactiecomité voorgestelde [resolutie](#) unaniem goed.

De meest opvallende aanbeveling van de resolutie is het voorstel om in de nabije toekomst een mondiale parlementaire conferentie over de financiële crisis bijeen te roepen.

Naar aanleiding van de goedkeuring van de resolutie door de Assemblee interviewde het radiostation Radio Cité Genève [dhr. de Donnea](#) en een parlamentslid uit Benin. Het interview werd live uitgezonden tijdens het ochtendjournaal van het station op 15 oktober 2008.

Dhr. de Donnea wees op het belang van interparlementaire bijeenkomsten zoals die van de IPU, waarbij parlamentsleden uit ondertussen meer dan 150 landen bijeen komen. Die zijn essentieel om mondiale problemen als de klimaatverandering, terrorismebestrijding en de financiële crisis op een gecoördineerde manier aan te pakken.

Gevraagd of het niet enkel de regeringen zijn die een aantal maatregelen nemen om de financiële crisis aan te pakken, onderstreepte dhr. de Donnea dat soms zeer snel moet worden opgetreden, maar zelfs dan kan de regering onmogelijk het parlement naast zich neerleggen. In de Verenigde Staten moest minister Paulson zijn plan aanpassen om het door het Congres te krijgen. In België werd ook al een wet gestemd om de door de regering genomen maatregelen in de financiële sector te ondersteunen. Het zou trouwens onmogelijk zijn om dergelijke verregaande maatregelen te nemen zonder dat er een zeer grote overeenstemming ter zake bestaat in het parlement.

Ten slotte benadrukte de heer de Donnea in het interview dat het in een context van globalisering zeer belangrijk is dat de "gevestigde" parlementen massaal investeren in capaciteitsversterking van parlementen én individuele parlamentsleden in een aantal zich ontwikkelende landen, onder meer in Afrika.

Paneldebatten over de thema's van de volgende Assemblee

Tijdens die debatten presenteren de rapporteurs een eerste versie van hun verslag voor de volgende Assemblee en worden externe experts gehoord.

De paneldebatten gingen over de volgende onderwerpen.

- Nucleaire non-proliferatie en ontwapening bevorderen en zorgen voor de inwerkingtreding van het Verdrag voor een alomvattend verbod op kernproeven: rol van de parlementen (*Commissie I: Vrede en internationale veiligheid*)
- Klimaatverandering, voorbeelden van duurzame ontwikkeling en hernieuwbare energie (*Commissie II: Duurzame ontwikkeling, financiering en handel*)
- Vrijheid van mening en recht op informatie (*Commissie III: Democratie en mensenrechten*)

[Dhr. de Donnea](#) nam het woord in het debat over het thema "Klimaatverandering, voorbeelden van duurzame ontwikkeling en hernieuwbare energie".

Hij vond het positief dat beide rapporteurs in hun ontwerpverslag benadrukten dat de productie van ethanol uit suikerriet de oppervlakte van het Amazonewoud niet zal beïnvloeden. De Amazone vormt immers een essentiële schakel in de strijd tegen de

opwarming en men stelt vast dat de ontbossing in de wereld blijft verder gaan, bijvoorbeeld ook in Afrika, tengevolge van landbouwactiviteiten, de behoefte aan houtskool enz. Men kan dus stellen dat de ethanolproductie uit suikerriet geen nadelige invloed heeft op het bosareaal noch op de landbouwprijzen.

Spreker verbaasde zich ook over een lacune in beide verslagen: nergens wordt met een woord gerept over de nochtans veelbelovende techniek van de thermonucleaire fusie en de in aanbouw zijnde fusiereactor in Cadarache (FR). Indien men deze energiebron onder de knie zou krijgen, betekent dit een enorm potentieel aan schone, want stralings- en afvalvrije, energie.

Commissie VN-zaken

De commissie voor VN-aangelegenheden werd pas verleden jaar opgericht en vergaderde in Genève voor de tweede keer. De werkzaamheden van de commissie worden voorbereid en aangestuurd door een [adviesgroep](#), waar dhr. Versnick deel van uitmaakt.

De commissie besprak:

- het verslag van de vergadering van haar adviesgroep van 18 juli 2008
- het [verslag over het veldbezoek van de adviesgroep in Tanzania](#) betreffende de uitvoering van het "One UN"-programma en de betrokkenheid van het nationale parlement daarbij (8-10 september 2008) – Het doel van het "One UN"-programma is te zorgen voor een betere coördinatie van de activiteiten van de diverse VN-organisaties die in een land actief zijn. Tanzania is een van de acht pilootlanden voor de uitvoering van dat programma, dat deel uitmaakt van de hervorming van de VN. Dhr. Versnick nam deel aan het veldbezoek.
- het tweejaarlijkse verslag van de secretaris-generaal van de UNO over de samenwerking tussen de Verenigde Naties en de IPU (doc. A/63/228 van de Algemene Vergadering van de VN) – Dat verslag moet in november 2008 uitmonden in de goedkeuring van een nieuwe [resolutie](#) over dat onderwerp door de Algemene Vergadering van de VN².
- de voorbereiding van een enquête van de IPU over de interactie tussen de parlementen en de Verenigde Naties
- het Accra-actieplan over de doelmatigheid van de ontwikkelingshulp
- de voedselcrisis in de wereld en de gevolgen daarvan voor de volksgezondheid – De commissie hoorde hierover de Speciale Rapporteur van de VN over het recht op voedsel alsook vertegenwoordigers van het Wereldvoedselprogramma en de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO).

Dhr. Moriau nam het woord in het debat over de voedselcrisis en over de geplande IPU-enquête over de wijze waarop de parlementen VN-zaken behandelen.

In het debat over de voedselcrisis stelde hij vast dat de drie sprekers terecht benadrukt hadden dat honger en voedselzekerheid in de eerste plaats politieke en geen technische problemen zijn. De laatste jaren is het aantal mensen die honger lijden, alle verklaringen en initiatieven ten spijt, nog toegenomen van 860 tot 925 miljoen. Er is sprake van vele oorzaken, zoals het tekort aan water of de toenemende urbanisatie, maar toch stelt men vast dat, onder impuls van IMF en Wereldbank, in een aantal ontwikkelingslanden de aandacht is verschoven van voedselproductie naar de productie van exportgewassen, zoals katoen. Vergelijkbaar is de recente

² De resolutie werd aangenomen op 18 november 2008 als doc. A/RES/63/24.

ophef rond biobrandstoffen, waarbij bijv. de EU productiequota vastlegt en er maïs op grote schaal wordt aangewend voor de productie van ethanol. Zodoende wordt opnieuw landbouwgrond onttrokken aan de voedselproductie. Wat nodig is, is een politieke benadering, gebaseerd op het erkende recht op voedsel (en op water). Men stelt echter vast dat zowel in België als in andere landen momenteel massaal miljarden worden gepompt in de financiële sector.

Spreker stelde dat de oude recepten niet meer werken, zowel voor de immobiëlen- als de voedsel- en de bankencrisis. Een politieke benadering dringt zich op. Hij verwees naar een wetsvoorstel houdende een verbod op de financiële speculatie op de prijsstijging van voedingsproducten dat zijn fractie in de Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers neergelegd had (stuk 52-1196/1). Daarnaast zijn nog vele andere maatregelen nodig, zoals het kwijtschelden van de schulden van de ontwikkelingslanden, waarbij die bedragen kunnen worden toegewezen aan de landbouw.

De geplande IPU-enquête over de interactie tussen de parlementen en de VN noemde dhr. Moriau een nuttig instrument. Men mag immers niet vergeten dat de woorden "we, the peoples" waarmee het Handvest van de Verenigde Naties begint, in de eerste plaats slaan op de parlementen. In dat verband verwees de spreker naar een recent Frans voorstel, in de OVSE, voor de oprichting van een "commissie voor de opvolging van de resoluties". Hij vroeg om dat punt eveneens op te nemen in de vragenlijst. Er worden immers zo veel resoluties gestemd dat het verwonderlijk is dat er nog oorlogen of hongersnoden plaatsvinden.

Dhr. de Donnea nam het woord in het debat over het Accra-actieplan.

Hij verheugde zich over de goedkeuring van de *Accra Agenda for Action*, die tijdens het derde *High Level Forum on Aid Effectiveness* op 4 september 2008 te Accra (Ghana) werd goedgekeurd. Het actieplan heeft tot doel de uitvoering van de "Verklaring van Parijs over de doelmatigheid van de hulp" (2 maart 2005) te versnellen en te verdiepen.

Zeer positief is dat het actieplan de rol van de nationale parlementen benadrukt in het versterken van de nationale toe-eigening (*country ownership*) en de controle op de effectiviteit van de hulp. Om het plan te realiseren dienen de parlementen echter zelf te worden versterkt. De landen moeten investeren in de versterking van de capaciteit van de parlementen en van hun constitutionele rol. Dit behelst onder meer capaciteitsversterking voor de individuele parlementsleden, investering in de parlementaire infrastructuur en de oprichting van onafhankelijke rekenkamers, die onafhankelijk en rechtstreeks verslag uitbrengen bij het parlement zelf.

Momenteel maken nog vele donorlanden hun hulp afhankelijk van bepaalde voorwaarden zoals goed bestuur. Het is verkieslijk rechtstreeks te investeren in mechanismen die leiden tot goed bestuur, zoals de versterking van het parlement en het gerechtelijke apparaat, m.a.w. in middelen- in plaats van resultaatsverbintenissen. Ook de opgang makende budgethulp vereist trouwens een sterk parlementair en gerechtelijk controleapparaat. Geen enkel land kan er aanspraak op maken vrij te zijn van corruptie, maar het belangrijkste is om zulke praktijken op te sporen en te bestraffen.

Gelijkaardige aanbevelingen komen terug in het verslag over de zending van de adviesgroep van de VN-commissie naar Tanzania. Ook in het kader van die zending werd immers vastgesteld dat het nationale parlement amper betrokken is bij de activiteiten van de diverse VN-organisaties in eigen land, laat staan er enige

zeggenschap over heeft. Een tastbaar resultaat van de zending is dat in dat land nu maatregelen genomen zijn om aan die toestand te verhelpen. Zo krijgt het parlement een vertegenwoordiger in het coördinatieorgaan van het “One UN”- programma in Tanzania.

De commissie voor VN-zaken heeft haar werkzaamheden afgesloten met de goedkeuring van een aantal conclusies, die de Assemblee nadien heeft onderschreven.

Toetreding van Palestina als volwaardig lid van de IPU

Het parlement van Palestina trad als 154e lid toe tot de IPU. Daartoe moesten wel eerst de statuten van de IPU gewijzigd worden, want totnogtoe kwamen alleen de nationale parlementen van soevereine staten voor lidmaatschap in aanmerking (Palestina had wel al meer dan 30 jaar een statuut van waarnemer bij de IPU).

De beslissing verliep daarom in twee fasen.

- De Assemblee keurde op voorstel van het Uitvoerend Comité van de IPU eerst het volgende amendement op de [statuten](#) goed (nieuw artikel 3.2)³.

“Het parlement dat werd ingesteld krachtens de basiswet van een territoriale entiteit waarvan de UNO erkent dat zij bestemd is om een staat te worden en die bij die organisatie een statuut van permanent waarnemer met belangrijke bijkomende rechten en privileges heeft, kan eveneens lid worden van de Interparlementaire Unie.”

Het amendement is zo geformuleerd dat het (op dit ogenblik) alleen van toepassing is op de PLC (*Palestinian Legislative Council*), de parlementaire instelling die deel uitmaakt van de Palestijnse Autoriteit.

Het amendement werd met een grote meerderheid goedgekeurd (een tweederdenmeerderheid was vereist). Er waren 1219 stemmen voor, 93 stemmen tegen en 230 onthoudingen. **De Belgische delegatie** stemde voor (12 stemmen).

- Vervolgens keurde de Raad⁴ zonder stemming de eigenlijke toetreding van het parlement van Palestina goed.

De beslissing verwijst uitdrukkelijk naar het feit dat de PLC door de huidige situatie in de Palestijnse gebieden niet kan functioneren en aanvaardt dat de deelname van dat parlement aan de werkzaamheden van de IPU in die omstandigheden “voorlopig gefaciliteerd mag worden” door de PNC (*Palestinian National Council*), de PLO-instantie die totnogtoe namens Palestina het statuut van waarnemer bij de IPU had en waar alle PLC-leden in theorie ambtshalve lid van zijn. Normaliter kan een niet-functionerend parlement geen lid van de IPU worden of blijven (art. 4.2 van de statuten).

³ Het verslag van de vergadering van het Uitvoerend Comité waar het amendement opgesteld werd (Genève, 20 juni 2008) is elders op deze webpagina beschikbaar.

⁴ In tegenstelling met de Assemblee, die het hoogste politieke orgaan van de IPU is en waarin het aantal stemmen van elk land varieert in functie van het bevolkingsaantal (minimum 10, maximum 23), is de Raad de instantie die het beleid en de werking van de organisatie bepaalt. In de Raad staan alle leden op voet van gelijkheid: elk lidparlement heeft er 3 stemmen (2, indien alleen mannen of alleen vrouwen afgevaardigd worden).

Wat de beslissing van de Raad concreet zal inhouden en hoever die “facilitering” van het PLC-lidmaatschap door de PNC precies zal gaan, zal in de toekomst moeten blijken.

Verkiezing van een nieuwe IPU-voorzitter

Dhr. Theo-Ben GURIRAB, Voorzitter van de Nationale Assemblée van Namibië, werd verkozen tot voorzitter van de Interparlementaire Unie voor een periode van drie jaar. Hij haalde het van zijn tegenkandidaat, dhr. Agung LAKSONO, Voorzitter van het parlement van Indonesië, met 200 stemmen tegen 113.

Dhr. Gurirab volgt dhr. Pier Ferdinando CASINI (Italië) op.

Andere resultaten van de zitting

- De Raad keurde de begroting voor 2009 goed alsook een driejarenplan (2009-2011) met projecten waarvoor externe financiering gezocht wordt. Het betreft hier activiteiten ter bevordering van de democratie door de ondersteuning van parlementen.

De begroting voor 2009 bedraagt 18,5 miljoen Zwitserse frank (ongeveer 12 miljoen euro), waarvan ongeveer 5 miljoen Zwitserse frank te financieren uit giften van externe donoren en de rest uit eigen middelen, hoofdzakelijk bijdragen van de parlementen die lid zijn van de organisatie. De bijdragen van de leden stijgen met 2,5 %. De bijdrage van België voor 2009 bedraagt 164.400 Zwitserse frank (ongeveer 106.000 euro).

De IPU krijgt financiële steun voor haar projecten ter versterking van de parlementen uit de begrotingen voor ontwikkelingssamenwerking van Zweden, Canada en Ierland. België en Finland zijn ook benaderd met de vraag om structurele steun te geven. De IPU heeft voor specifieke projecten ook al belangrijke giften ontvangen van het VN-fonds voor democratie en van de Europese Commissie. Verder werkt de organisatie geregeld mee aan projecten van UNDP (*United Nations Development Programme*) op het gebied van capaciteitsversterking voor parlementen.

- De Raad heeft de wens uitgesproken dat de IPU in de toekomst meer activiteiten gaat ontplooiën inzake ontwikkeling, waarbij de nadruk ook hier zal liggen op thematische vormingsactiviteiten die de parlementen in staat moeten stellen om meer te wegen op de besluitvorming in dat domein. De activiteiten zouden samengebracht worden in een volwaardig nieuw programma, naar het voorbeeld van de bestaande programma's mensenrechten en genderkwesties.

Als prioritaire activiteitsdomeinen in een eerste fase worden vooropgesteld:

- het bereiken van de Millenniumdoelstellingen, in het bijzonder de nummers 1, 4 en 5 (armoedebestrijding, beperking van de kindersterfte en verbetering van de gezondheid van moeders)
- de strijd tegen HIV/AIDS
- milieuduurzaamheid en klimaatverandering
- mechanismen voor de financiering van de ontwikkeling.

Op die gebieden heeft de IPU nu al een aantal activiteiten. Zo is er sinds kort een [adviesgroep HIV/aids](#), die tot taak heeft voorstellen te doen om de parlementen te mobiliseren voor concrete actie in de strijd tegen die pandemie. Senator Marleen Temmerman is er lid van.

De Raad keurde ook een [parlementaire boodschap](#) goed ter attentie van de follow-upconferentie betreffende de financiering van de ontwikkeling die zal plaatshebben in Doha (Qatar) van 29 november tot 2 december 2008. De bedoeling van die VN-conferentie is de balans op te maken van de uitvoering van de zgn. consensus van Monterrey, de verbintenissen die werden aangegaan tijdens de eerste internationale conferentie over de financiering van de ontwikkeling in Monterrey (Mexico) in 2002. De IPU organiseert een [parlementaire hoorzitting](#) in de marge van de conferentie in Doha.

- De Raad heeft ook een beleid goedgekeurd ter bevordering van de participatie van personen met een handicap aan de werkzaamheden van de IPU. Het is de bedoeling de nodige maatregelen te nemen (zonder het IPU-budget buitensporig te belasten) om ervoor te zorgen dat personen met een handicap (a) kunnen deelnemen aan IPU-vergaderingen, (b) bij de IPU in dienst kunnen treden en (c) toegang hebben tot de informatie die de IPU beschikbaar stelt, in het bijzonder via de website. In 2009 wordt begonnen met een investering om de toegankelijkheid van het IPU-gebouw in Genève voor personen met een handicap te verbeteren.

Vergaderingen van IPU-comités waar Belgische parlementsleden lid van zijn

- **Uitvoerend Comité**

Het [Uitvoerend Comité](#) telt 15 verkozen leden en bereidt alle beslissingen van de Raad voor. Dhr. Versnick is sinds oktober 2006 lid van het Comité voor een periode van vier jaar (hij maakte er van 1998 tot 2002 ook al deel van uit).

Dhr. Versnick ging uitvoerig in op de ontwerpbegroting voor 2009 en wees op de vele positieve punten. Het begrotingsstuk wordt elk jaar vollediger en nauwkeuriger, wat de transparantie van de werking van de IPU ten goede komt. De stijging van de bijdragen van de leden blijft beperkt tot 2,5 %, minder dan de inflatie en ook minder dan de gemiddelde jaarlijkse stijging van 3 % die eerder overeengekomen werd. De cijfers betreffende de kernactiviteiten, die bekostigd worden uit eigen middelen en dus vrijwel zeker zijn, worden in de globale begroting opnieuw duidelijk gescheiden van die betreffende de activiteiten die met vrijwillige bijdragen van externe donoren gefinancierd moeten worden en veel minder zeker zijn (het Uitvoerend Comité had dat verleden jaar gevraagd). De streefcijfers inzake vrijwillige bijdragen (5 miljoen CHF voor 2009 in plaats van 7 miljoen CHF voor 2008) zijn ook realistischer geworden, hoewel ze nog altijd een stuk hoger liggen dan wat waarschijnlijk gehaald zal worden. In het verleden slaagde de IPU er niet altijd in alle middelen die het van donoren toegezegd kreeg, op te gebruiken. Daar wordt nu iets aan gedaan door in de begroting middelen vrij te maken voor de aanwerving van enkele projectmanagers. Tot slot vond dhr. Versnick het positief dat meer middelen voorbehouden worden voor het comité Midden-Oosten en het comité Mensenrechten van parlementsleden.

Toch zag hij ook ruimte voor verbetering. Zo vroeg hij dat het begrotingsdocument in de toekomst prioriteiten zou aangeven in de projecten die buiten het kernbudget vallen (aangezien het onwaarschijnlijk is dat zij allemaal verwezenlijkt zullen worden)

en dat de schommelingen in de begrotingsposten van het ene jaar naar het andere explicieter besproken en verklaard zouden worden. Hij kwam ook terug op een oud voorstel van de Twaalf Plus (zie hieronder) om een of meer ondervoorzitters van de IPU te belasten met het superviseren van de voorbereiding en de uitvoering van de begroting. Nu legt het secretariaat aan het Uitvoerend Comité een kant-en-klaar begrotingsvoorstel voor en ook over de uitvoering van de begroting wordt enkel achteraf in detail gerapporteerd. Minstens zou het Uitvoerend Comité zijn rapporteur voor de begroting kunnen aanwijzen van bij het begin van de voorbereiding van de begroting. Ondanks die opmerkingen steunde dhr. Versnick de begrotingsvoorstellen.

Wat de kwestie van de toetreding van het parlement van Palestina betreft, verdedigde hij het compromis waarbij het lidmaatschap naar de PLC gaat, maar aanvaard wordt dat de PNC in de huidige omstandigheden dat lidmaatschap helpt uitoefenen (het idee werd trouwens oorspronkelijk door hem geopperd tijdens een vorige vergadering van het Uitvoerend Comité). Volgens hem moet de regeling opgevat worden als een interpretatie voor het speciale geval Palestina van de statutaire bepaling dat elk lid van de IPU “soeverein beslist over de wijze waarop het zijn deelname aan de IPU organiseert” (art. 6.2).

Naast de kwesties die naar de Raad doorverwezen werden voor besluit, behandelde het Uitvoerend Comité ook een groot aantal onderwerpen waarover nog geen conclusies getrokken werden en die later opnieuw aan bod zullen komen.

Dhr. Versnick nam onder andere het woord over de volgende kwesties:

- de rol van de ondervoorzitters van de IPU (die functie werd verleden jaar pas in het leven geroepen in het kader van de hervorming van de IPU);
- de mogelijkheden om de bijdrage aan de IPU voor de armste landen verder te verlagen;
- de wenselijkheid van andere sancties dan uitsluiting in geval een lidparlement om een of andere reden niet meer functioneert;
- het IPU-beleid inzake de toekenning van visa voor de assemblees.

Wat dat laatste punt betreft, drong hij erop aan te blijven zoeken naar een nuancering van de algemene regel dat het gastland van een IPU-assemblee visa moet geven aan alle personen die door de lidparlementen worden afgevaardigd zonder uitzondering. Het probleem dook op omdat Canada, dat kandidaat is om een assemblee te organiseren, geen carte blanche wil geven in die zin en zich het recht voorbehoudt om in bepaalde gevallen toch een visum te weigeren. De IPU dient de gevallen te definiëren die ze aanvaardbaar zou vinden.

- **Comité voor de mensenrechten van parlementsleden**

Het [Comité voor de mensenrechten van parlementsleden](#) onderzoekt concrete gevallen van mensenrechtenschendingen waar parlementsleden het slachtoffer van zijn. Het bestaat sinds 1976 en wordt wereldwijd erkend als een uniek en gezaghebbend instrument voor de bescherming van parlementsleden in de uitoefening van hun functie. Het comité vergadert met gesloten deuren en stelt over alle onderzochte gevallen een rapport met aanbevelingen op. Wanneer discrete demarches bij de autoriteiten van het betrokken land niets uithalen, wordt het rapport in de openbaarheid gebracht.

Het comité bestaat uit 5 verkozen leden en evenveel plaatsvervangers. **Dhr. Mahoux** is sinds april 2007 lid van het comité voor een periode van vijf jaar.

Tijdens de assemblee in Genève onderzocht het comité dossiers uit 33 landen. Het hield acht hoorzittingen met delegaties uit landen waar dossiers in onderzoek zijn en met vertegenwoordigers van bronnen die het voor zijn onderzoek gebruikt.

De gevallen van 239 parlementsleden uit 18 landen werden in de openbaarheid gebracht en aan de Raad voorgelegd (Afghanistan, Bangladesh, Belarus, Burundi, Colombia, D.R. Congo, Ecuador, Egypte, Eritrea, Filippijnen, Libanon, Mongolië, Myanmar, Palestina/Israël, Rwanda, Sri Lanka, Turkije en Zimbabwe).

[Lijst van de aangenomen resoluties](#)

- **Comité Midden-Oosten**

Dhr. de Donnea werd verkozen tot gewoon lid van het [comité Midden-Oosten](#) voor een mandaat van vier jaar (hij was al plaatsvervangend lid sinds oktober 2007).

Na een periode waarin het niet meer naar behoren functioneerde, zoekt het comité nu een nieuw elan. Het comité werd tijdens de twee vorige assemblees grotendeels vernieuwd en twee leden van het comité brachten in augustus 2008 een kort bezoek aan Israël en Palestina.

De leden waren het erover eens dat het comité als neutrale bemiddelaar moet optreden, met de bedoeling Israëlische en Palestijnse parlementsleden van de verschillende politieke fracties bij elkaar te brengen voor een open dialoog. Ontmoetingen buiten de assemblees (bijvoorbeeld op het hoofdkwartier van de IPU in Genève) zijn daarvoor waarschijnlijk nuttiger dan de traditionele hoorzittingen met de delegaties van Israël en Palestina tijdens de assemblees, waar te veel andere delegaties bij de gesprekken betrokken willen worden en de dialoog niet met de nodige discretie kan worden gevoerd. Zendingen van het comité naar de regio moeten dergelijke ontmoetingen voorbereiden.

Groep van de Twaalf Plus

De [groep van de Twaalf Plus](#) is de grootste van de zes geopolitieke groepen in de IPU (45 landen). Hij omvat de meeste landen die lid zijn van de Raad van Europa plus Israël, Canada, Australië en Nieuw-Zeeland. De andere geopolitieke groepen zijn: de Afrikaanse groep, de groep van de Arabische landen, de groep Azië/Stille Oceaan, de Euraziatische groep en de Latijns-Amerikaanse groep (GRULAC).

Afgevaardigden van de leden van de groep (in principe twee per land) vergaderen vlak voor en tijdens de IPU-assemblee om de standpunten in de mate van het mogelijke op elkaar af te stemmen. De huidige voorzitter van de groep is John Austin (Verenigd Koninkrijk).

De werkzaamheden van de groep worden voorbereid door een stuurcomité, waar dhr. Versnick als gewezen voorzitter van de groep (2003-2005) en lid van het Uitvoerend Comité van de IPU deel van uitmaakt. Het stuurcomité vergaderde in Londen op 15 september 2008.

Tijdens de eerste vergadering van de groep in Genève bracht **dhr. Versnick** uitvoerig verslag uit over de discussies in het Uitvoerend Comité van de IPU en antwoordde hij

op vragen van de leden, meer bepaald over de begroting voor 2009. De groep onderschreef zijn opmerkingen over de begroting (zie hierboven) en de voorzitter bracht ze later namens de groep naar voren in het debat over de begroting in de Raad.

Dhr. Versnick verdedigde ook de oplossing die het Uitvoerend Comité voorstelde in verband met het lidmaatschap van Palestina. Hij zei dat hij initieel (net als de meesten binnen de groep van de Twaalf Plus) geen voorstander was van een statutenwijziging maar dat tijdens de vorige assemblee in Kaapstad duidelijk gebleken was dat het de enige manier was om te voorkomen dat een meerderheid in de Raad het lidmaatschap van Palestina zou doorduwen tegen de statuten in. Door toe te geven kregen de vertegenwoordigers van de Twaalf Plus in het Uitvoerend Comité opnieuw meer greep op de discussie en konden zij ervoor zorgen dat het lidmaatschap naar de PLC gaat, de enige instelling die als een parlement in de zin van de IPU beschouwd kan worden. Die verworvenheid van het amendement op de statuten zou echter terug op de helling komen te staan, als men vervolgens zou concluderen dat de PLC toch niet toegelaten kan worden, omdat hij niet functioneert. Een pragmatische oplossing, waarbij de PNC tijdelijk de PLC mag vertegenwoordigen, was de enige manier om "het parlement van Palestina" effectief toe te laten en te voorkomen dat de Raad de PNC alsnog als parlement zou erkennen.

Sommige sprekers opperden het idee om het voorstel van het Uitvoerend Comité op te splitsen in twee voorstellen, waarbij afzonderlijk beslist zou worden over de toetreding van "het parlement van Palestina" (m.a.w. de PLC) en over de vertegenwoordiging van dat parlement door de PNC. Dhr. Versnick sprak zich uit tegen die suggestie. Volgens hem was het verstandiger de beslissing te beperken tot de toetreding van het parlement van Palestina, waarbij de erkenning van de PNC enkel het middel is om in de huidige omstandigheden concrete uitvoering te geven aan dat besluit. Zo kan de IPU bij wijziging van de omstandigheden altijd een andere invulling geven aan haar besluit, zonder de PNC een eerder toegekende status te moeten ontnemen. De groep van de Twaalf Plus sloot zich bij dat standpunt aan.

Bilaterale contacten van de Belgische delegatie

Mevr. de Bethune had een ontmoeting met dhr. Likachev, ondervoorzitter van de commissie Internationale Zaken en voorzitter van de vriendschapsgroep voor België en Luxemburg van de Russische Federatieraad (senaat). Het gesprek ging vooral over de kwestie Georgië en over de mogelijkheden voor meer samenwerking tussen de parlementen van beide landen.

Dhr. de Donnea had een ontmoeting met dhr. Mokolo, Eerste Ondervoorzitter van de Senaat van de Democratische Republiek Congo. Er werd onder andere gesproken over een mogelijk bezoek van een delegatie van het Congolese parlement aan België in 2009, op uitnodiging van de bilaterale sectie België-D.R. Congo.
